

Motion till riksdagen 2010/11: MJ358

av **Karin Granbom Ellison och Nina Lundström**
(FP)

En Sternrapport om kemikalieanvändningen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett fortsatt arbete för en skärpning av lagstiftning och kontroll av kemikalieanvändning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta initiativ till en Sternrapport om kemikalier.

Motivering

Utvecklingen av nya kemiska ämnen har haft stor betydelse för både vår vardag och vår hälsa, men fel användning av kemikalier måste förhindras. Under sommaren 2010 har ett antal kemikalielarm uppmärksammats.

Höga nivåer av bisfenol A visade sig finnas i åtta av tio kassakvitton. Ett forskarlag i Schweiz kunde visa att ämnet förs över från kvittot till huden. Tidigare har flera studier antytt att ämnet är skadligt även i låga doser, att det kan störa fortplantningen och öka risken för fetma, cancer och diabetes.

Enligt Livsmedelsverkets uppgifter finns bisfenol A framför allt i plastprodukter som cd- och dvd-skivor, ögonlinser, tandfyllningsmaterial, kameraskal, epoxyfärger, epoxylim, tryckfärger, kopieringspapper samt flamskyddsmedel. Bisfenol A finns också, men i mindre utsträckning i olika typer av matbehållare, till exempel nappflaskor och konservburkar, och i enstaka artiklar för mikrovågsvärming, bordsporslin och förvaringskärl samt hårda vattenflaskor som används vid sport. Små barn som dricker modersmjölkserättning i nappflaskor av polykarbonat är emellertid den grupp som kan få i sig mest bisfenol A.

Antalet varor som innehåller bakteriedödande ämne ökar också. Framför allt är det användningen av silverjoner som ökar. Det rör sig om kläder med

Fel! Okänt namn på

bakteriedödande ämnen men också exempelvis tvättmaskiner och kylskåp med bakteriedödande funktioner.

Riskerna med användningen av bakteriedödande ämnen i vanliga varor är flera. Vi riskerar främst att bakterierna blir resistenta. Dessutom kan bakteriedödande ämnen påverka de bakterier som finns i våra reningsverk och därmed försämra reningen av avloppsvatten. Sist men inte minst så har många av dessa ämnen ofta en negativ påverkan på miljön.

Idag är lagstiftningen kring dessa ämnen tuffare när de används som pesticider (bekämpningsmedel) medan användningen i konsumentprodukter inte är lika reglerad. Vi vill att Sverige arbetar för denna fråga, såväl för en skärpning inom EU-lagstiftningen som i den svenska lagstiftningen.

I ett Europa där vi rör oss fritt över landsgränserna och där Östersjön är att betrakta som ett europeiskt inlandskrav krävs ett *skärpt regelverk för såväl människa som miljö*.

Den europeiska kemikalielagstiftningen Reach, har skärpt den europeiska lagstiftningen när det gäller kemiska ämnen samt tagit in en starkare produktfokus. Detta är dock inte tillräckligt. Det finns all anledning att arbeta vidare på att skärpa både lagstiftning och kontroll av kemikalieanvändning.

Nicholas Stern har i en uppmärksam rapport beskrivit de samhällsekonomiska konsekvenserna om man gör klimatsatsningar i närtid eller i framtid. En liknande modell skulle kunna användas för att beräkna de samhällsekonomiska kostnaderna, och vinsterna, inom kemikalieområdet.

Det finns en hel del underlag från Reacharbetet, SVHC – EU:s lista på kemikalier som exempelvis är cancerogena – samt en hel del nordiska studier och internationella rapporter.

Helt nyligen uppmärksammade en forskningsrapport sambandet kring flamskyddsmedel och testikelcancer.

En ekonomisk analys av följderna av kemikalieanvändningen, en så kallad Sternrapport för kemikalier, skulle kunna sätta fingret på de ekonomiska konsekvenser en utfasning, alternativt en fortsatt användning, har för de kemikalier som produceras i hög utsträckning eller som sammantaget har de ”värsta” kriterierna.

Rapporten bör ha EU som uppdragsgivare, varför vi menar att Sverige som medlemsland bör ta initiativ till att ett uppdrag ges att skriva en Sternrapport om kemikalieanvändningen.

Detta bör ges regeringen tillkänna.

Stockholm den 25 oktober 2010

Karin Granbom Ellison (FP)

Nina Lundström (FP)